

2016 Ett år med Stockholm

Stockholms
stad

The Capital of Scandinavia

stockholm.se

Stockholm är en hållbar stad där människor vill bo, arbeta och leva. Med utgångspunkten från visionen ett Stockholm för alla pågår ett ambitiöst arbete. Stockholm växer och vi blir allt fler stockholmare. Stadens befolkning ökade med 12 103, inte minst på grund av ett högt barnafödande, och i slutet av året hade Stockholm 935 619 invånare. Staden har sedan valet 2014 en politisk majoritet med Socialdemokraterna, Miljöpartiet, Vänsterpartiet och Feministiskt initiativ. Staden fortsätter att redovisa ett positivt ekonomiskt resultat och en positiv utveckling inom våra inriktningsmål. Vill du läsa årsredovisningen i sin helhet finns den på stockholm.se/årsredovisning

Investeringar i staden

Stadens investeringsutgifter 2016 uppgick till 5 759 mkr vilket är 836 mkr högre än 2015. Ett antal stora stadsutvecklingsprojekt är på gång. De största under året har varit Slussen, Hagastaden, Värtapiren och Sergels torg.

Stadens satsning på bostadsbyggande fortsätter. Ungefär halva investeringsvolymen avser investeringar som genomförs för att uppnå målen om ett högt bostadsbyggande. Cirka en tredjedel av stadens investeringsvolym gäller investeringar i infrastruktur. Stadens största infrastrukturprojekt är rivning och nyanläggning av Slussen.

Renoveringen av Sergels torgs tätskikt och flera reinvesteringsprogram pågår för att säkerställa funktionen i stadens infrastruktur. Av stadens investeringsvolym utgör drygt hälften reinvesteringar. Inom ramen för stadens satsning på bättre cykelvägar – den så kallade cykelmiljarden – görs nu flera insatser. Projektet omfattar prioriterade åtgärder på pendlingsstråken för cyklar.

5,8 mdkr

Staden investerade för över 5,8 mdkr under 2016.

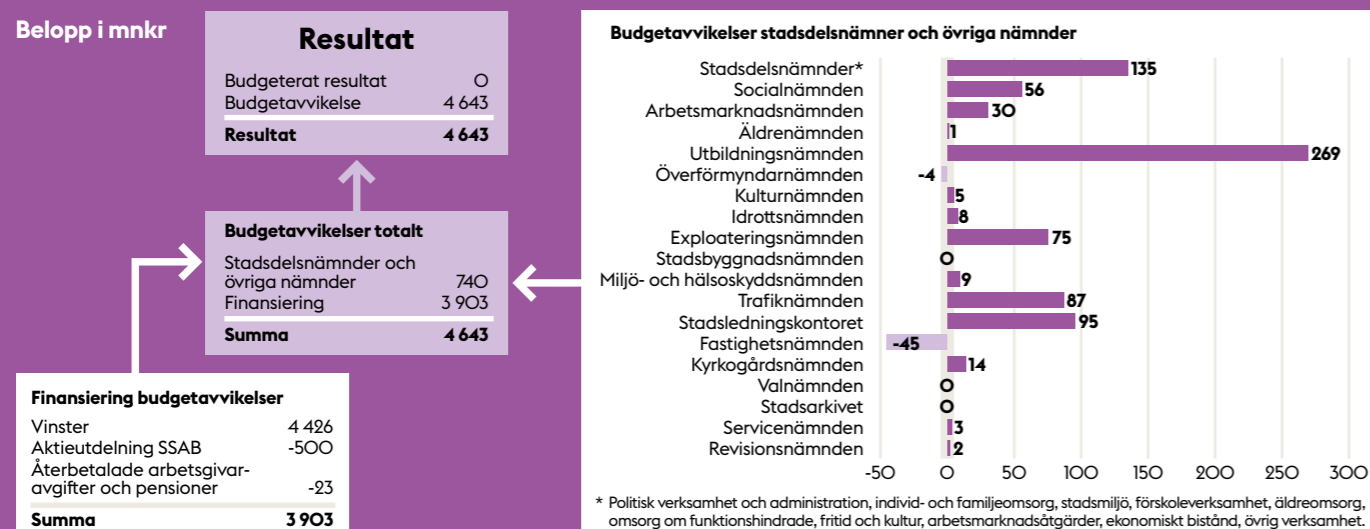
1/2

Ungefär halva investeringsvolymen avser investeringar för att nå målet om ett högt bostadsbyggande.

Översikt över resultat

Årets resultat för staden uppgår till 4 643 mkr. Realisationsvinster och försäljning av exploateringsfastigheter utgör den största delen av resultatet, och uppgår till 4 426 mkr. Stadens verksamheter lämnar ett överskott på 740 mkr, varav 135 mkr avser stadsdelsnämnderna och 605 mkr facknämnderna.

Belopp i mkr

Finansiella mål

Staden har satt upp finansiella mål för att garantera en gynnsam ekonomisk utveckling över tid. För 2016 uppfylls samtliga finansiella mål och utfall visas nedan.

100%

Andelen av stadens löpande nettodriftkostnader finansierade med skatteintäkter får inte överstiga 100 procent.

6%

En ökad investeringsvolym innebär ökade driftkostnader. Kostnaderna får inte ta för stor del i anspråk av stadens totala nettodriftkostnader. Målet är att de inte får överstiga 7 procent.

1%

Prognossäkerhet beskriver förmågan att bedöma avvikelser under året och att vidta åtgärder för att hålla budget. Målet är att prognossäkerheten i tertiärrapport 2 jämfört med utfallet ska vara maximalt +/- 1 procent.

36%

Soliditet mäter hur stor del av stadens totala tillgångar som är finansierade med eget kapital. Ett långsiktigt mål är minst 34 procent.

98%

En förutsättning för en fungerande ekonomistyrning och god ekonomisk hushållning är att budgeten följs. Målet är en budgetföljsamhet som inte överskrider 100 procent.

Ett Stockholm som håller samman

Den samlade bedömningen är att inriktningsmålet har uppfyllts delvis under året. Bedömningen baseras på att fyra av sju underliggande mål har uppfyllts helt och tre uppfyllts delvis.

Takten är historiskt hög inom både planering och byggande av nya bostäder. 7 283 bostäder påbörjades under 2016. Antalet påbörjade hyresrätter var 3 308, en ökning med 49 % jämfört med 2015. Förutsättningarna att nå målet om 40 000 bostäder till år 2020 bedöms som mycket goda.

Skolresultaten för samtliga betygsmått exklusive nyin-vandrade och elever med okänd bakgrund har förbättrats jämfört med 2015. Stockholms stads grundskolor i egen regi har högre resultat i årskurs 9 jämfört med övriga storstäder och riket totalt.

Under 2016 satsades särskilda resurser på att öka jämlikheten i idrottandet mellan könen, särskilt i ytterstaden. Flera av stadens anläggningar blev föremål för satsningar för att öka trivseln och välkommandet. Stadens naturmiljöer hamnade i fokus genom en satsning på öppen friluftsvksamhet samtidigt som aktiviteter samordnades av volontärverksamhet för nyanlända barn.

Arbetet med att utveckla det förebyggande arbetet med tidiga insatser för barn och unga, har fortsatt under året. Föräldrastödsprogram, utbildningar, kunskapsspridning och fältassistenternas uppsökande arbete är exempel på viktiga insatser.

Barnomsorgsgarantin har uppfyllts under året. Andelen föräldrar som uppger att de är nöjda med förskolan var i 2016 års brukarundersökning 88 procent. Ökningen av antal barn har planat ut de senaste två åren men den kraftiga utbyggnaden av förskolelokaler fortsätter, framförallt i nybyggnationsområden. Under året har staden även arbetat för att öka andelen förskollärare.

Stadens sociala arbete har fortsatt för att säkra att barn och unga i familjehemsvård har goda uppväxtvillkor och en fungerande skolgång. Utvecklingsarbetet med att stärka barn- och föräldraperspektivet inom missbruks- och beroendevården har fortlöpt.

Staden har prioriterat att hitta stabila och säkra placeringar och erbjuda skolförberedande aktiviteter och praktikplatser för de ensamkommande barn som kom till Stockholm under 2016. Efterfrågan på jourhem har varit stor, men det har också funnits ett stort intresse från stockholmarna att ta emot ensamkommande barn och ungdomar i sitt hem.

För att få en fördjupad kvalitetsuppföljning inom äldreomsorgen har staden utvecklat metoden Kvalitetsobservation. Inom vård- och omsorgsboenden har observationerna visat på goda exempel inom områden som personalens engagemang och lyhörddhet.

Måluppfyllelse

○ Ett Stockholm som håller samman

- Alla barn i Stockholm har goda och jämlika uppväxtvillkor
- Tidiga sociala insatser skapar jämlika livschanser för alla
- Stockholm är en stad med levande och trygga stadsdelar
- Stockholm är en stad med högt bostadsbyggande där alla kan bo
- Stockholm har ett rikt utbud av idrott och fritid som är tillgängligt för alla
- Alla stockholmarna har nära till kultur och eget skapande
- Alla äldre har en trygg ålderdom och får en äldreomsorg av god kvalitet

● = Målet uppfyllt ○ = Målet delvis uppfyllt

Kommunfullmäktiges inriktningsmål

En god ekonomisk hushållning förutsätter att staden når inriktningsmålen.

För varje mål finns ett antal indikatorer och för varje indikator har ett års-mål satts. Bedömningen av måluppfyllelse för året grundas på utfall för kommunfullmäktiges indikatorer och aktiviteter, huruvida nämnderna uppfyllt sina egna nämndmål, nämndindikatorer och i vilken utsträckning de genomfört de aktiviteter de föresatt sig i sina verksamhetsplaner.

Händelser 2016

Socialnämnden förstärks med en pilot för ett introduktionsprogram för nyanställda, fler socialsekreterare och ett ledarutvecklingsprogram till stöd för arbetsledningen.

Stockholms stad utses, tillsammans med Botkyrka kommun, till nummer ett bland Sveriges kommuner och landsting när det gäller miljöanpassning av egna fordon.

januari

Individbaserade indikatorer kan analyseras utifrån kön i den jämställdhetsintegrerade budgetprocessen.

februari

mars

Riktade insatser stärks inom området psykisk hälsa med en länsövergripande handlingsplan.

april

Ett klimatsmart Stockholm

Den samlade bedömningen är att inriktningsmålet har uppfyllts helt under året. Bedömningen baseras på att fem av sex underliggande mål för verksamhetsområdet uppfyllts helt och ett har uppfyllts delvis.

I april togs beslut om Stockholms stads miljöprogram 2016–2019. Beslutet flyttar fram positionerna för stadens miljöarbete. I november fastställdes också Strategi för fossilbränslefritt Stockholm 2040. Här beskrivs utmaningarna och de nödvändiga insatserna för att målet att minska utsläppen till högst 2,3 ton koldioxidekvivalenter per invånare och år, senast år 2020.

Klimatinvesteringsmedel har avsatts för att minska de klimatpåverkande CO₂-utsläppen. Under året har medlen använts bland annat för inköp av elcyklar till hemtjänsten och för att byta ut energislukande armaturer och vitvaror i stadens förskolor.

För perioden 2012–2018 har staden avsatt 1,3 mdkr för utbyggnad och förbättring av infrastrukturen för cyklisterna. Den fortsatta utbyggnaden av de mest prioriterade sträckorna i Cykelplan 2012 pågår. Satsningen bidrar till att allt fler cyklar. I årets mätning uppmättes det högsta antalet hittills, med över 75 000 cyklisterna per dygn som passerar över innerstadssnittet.

Arbetet med lokala åtgärdsprogram har pågått för att säkerställa en god vattenstatus i staden. Staden har även arbetat med förebyggande åtgärder och omsorgsfull drift för att minska påverkan på mark och vatten. Bland annat har pilotprojekt med hållbara dagvattenlösningar genomförts.

Luftkvaliteten blir allt bättre och staden arbetar kontinuerligt med förbättringar. Förbudet att köra med dubbdäck har utökats med ytterligare en gata i innerstaden. För tredje året i rad har miljökvalitetsnormen för PM10 (partiklar mindre än tio mikrometer i diameter) uppfyllts.

Flera insatser för att följa upp kraven i Stockholms stads kemikalieplan 2014–2019 har genomförts. Insatserna gäller främst produkter för förskolan. Staden har också arbetat med att ta fram en lista med godkända material för lekplatsutrustning samt en vägledning för en kemikaliesmart förskola.

Måluppfyllelse

- **Ett klimatsmart Stockholm**
 - Energianvändningen är hållbar
 - Transporter i Stockholm är miljöanpassade
 - Stockholm har en hållbar mark- och vattenanvändning
 - Stockholms kretslopp är resurseffektiva
 - Stockholms miljö är giftfri
 - Inomhusmiljön i Stockholm är sund

● = Målet uppfyllt ○ = Målet delvis uppfyllt

Ett ekonomiskt hållbart Stockholm

Den samlade bedömningen är att inriktningsmålet har uppfyllts helt under året. Bedömningen baseras på att fyra av fem underliggande mål har uppfyllts helt och ett uppfyllts delvis.

Stockholms stad påbörjade under året att genomföra en ny innovationsstrategi där Innovations Plattform Hållbara Stockholm är ett av projekten. Ett nytt samverkansavtal har skrivits med OpenLab – ett centrum för innovationsarbete. OpenLab arbetar med utmaningar som Stockholmsregionen står inför, tillsammans med Karolinska Institutet, KTH, Stockholms universitet och Södertörns högskola.

Under året har över 25 000 nya företag startats, jämfört med ca 23 000 år 2015. Detta speglas i Svenskt näringslivs undersökning där staden får gott omdöme i frågor som rör företagande, andel i arbete, nyföretagsamhet, marknadsförsörjning, kommunalskatt, entreprenader samt tele- och IT-nät.

Under året har antalet elever inom vuxenutbildningen ökat. Totalt har 31 300 elever studerat på grundläggande nivå, gymnasiala teoretiska kurser och/eller yrkeskurser. Personer som står långt ifrån arbetsmarknaden har aktivt sökt upp och motiverats att välja studier. För personer med kort utbildningsbakgrund har prova-på-studier med ekonomiskt stöd erbjudits. Vidare har elever fått möjlighet till individuellt anpassade studier och att läsa sin utbildning parallellt med jobb, praktik eller annan utbildning.

Utvecklingen inom det ekonomiska biståndet är positiv. Både antalet biståndshushåll och kostnaden för ekonomiskt bistånd har minskat under året jämfört med 2015. Fler vägar till arbete har varit ett prioriterat mål. Under 2016 fick 8 156 ungdomar feriejobb under sommar-månaderna. Dessutom erbjöds ett antal feriejobb under höst- och jullov.

Nämnderna har generellt en god budgetföljksamhet och redovisar totalt ett överskott på 740 mnkr, efter resultatöverföringar. 135 mnkr avser stadsdelsnämnderna och 605 mnkr avser facknämnderna. Arbetet med att införa ett koncerngemensamt ekonomisystem har fortsatt och under året sattes ytterligare åtta av kommunkoncernens bolag i drift. Fem bolag återstår innan hela kommunkoncernen är implementerad.

Måluppfyllelse

- **Ett ekonomiskt hållbart Stockholm**
 - Stockholm är en världsledande kunskapsregion
 - Stockholm är en företagsvänlig stad
 - Fler jobbar, har trygga anställningar och försörjer sig själva
 - I Stockholm är det enkelt att utbilda sig genom hela livet
 - Stockholms stads ekonomi är långsiktigt hållbar

● = Målet uppfyllt ○ = Målet delvis uppfyllt

Ett demokratiskt hållbart Stockholm

Den samlade bedömningen är att inriktningsmålet har uppfyllts helt under året. Bedömningen baseras på att sju av åtta underliggande mål har uppfyllts helt och ett uppfyllts delvis.

Staden fortsätter att utveckla den lokala demokratin. Samtliga stadsdelsnämnder har tagit fram lokala utvecklingsprogram med fokus på bl a trygghet och arbete. Programmen är ett sätt att arbeta med visionen om en hållbar stad.

Det långsiktiga arbetet med att införa jämställdhetsperspektivet vid beslutsfattande och styrning har påbörjats. Från planering, utförande till uppföljning av verksamheten. Könsskillnader har synliggjorts och analyser har påbörjats där en viktig förutsättning är könsuppdelad statistik.

Under året har det tagits beslut om en reviderad personalpolicy. Policyn stödjer ett jämställt och hållbart arbetsliv där det finns förutsättningar för hög kvalitet i arbetet. Staden har även tagit fram en handlingsplan för att förbättra arbetssituationen för socialsekreterare och biståndshandläggare.

Stockholms stad blev under året diplomerad Fairtrade City. Det första årliga Katarina Taikon-priset delades ut för att uppmärksamma personer som står upp för mänskliga rättigheter. Projektet Ortens organisatörer för unga stockholmare initierades och studiecirklar startades där diskussionsfrågor som rasism och sexism fick utrymme.

Staden har genomfört seminarier, föreläsningar och utbildningar för att höja kunskapen om barns rättigheter. Ett arbete har fokuserats på att skapa meningsfulla idrotts- och motionsaktiviteter i ytterstadsområden. Alla skolor har upprättat elevhälsoplaner.

Staden har fortsatt att stärka sitt arbete för mindre våld i nära relationer. Rutiner och metoder har utvecklats för att upptäcka tidiga signaler hos personer utsatta för våld.

Ett förebyggande arbete har också utvecklats genom att höja kompetensen inom genus, normkritik och stöd till våldsutövare.

Under året har stadens nya program antagits för upphandling och inköp. Staden har även anslutit sig till den så kallade Hållbarhetskollen för att säkerställa att leverantörerna lever upp till kraven på etiska hänsyn. Under 2016 har tre utvecklingsprojekt pågått. Målen med projekten är ökad kvalitet i stadens verksamheter, ökad avtalstrohet, kostnadsbesparingar, en effektivare och kvalitetssäkrad inköpsprocess samt förbättrade möjligheter att följa upp och göra analys.

Måluppfyllelse

● Ett demokratiskt hållbart Stockholm

- Stockholm är en jämställd stad där makt och resurser fördelas lika
- Stockholm är en bra arbetsgivare med goda arbetsvillkor
- Stockholm är en stad som lever upp till mänskliga rättigheter och är fritt från diskriminering
- Stockholm är en stad som respekterar och lever upp till barnets rättigheter och i enlighet med FN:s barnkonvention
- Stockholm är en stad där ingen behöver vara rädd för våld
- Stockholm är en tillgänglig stad för alla
- Stockholm är en demokratisk stad där invånare har inflytande
- Offentlig upphandling utvecklar staden i hållbar riktning

● = Målet uppfyllt ○ = Målet delvis uppfyllt

december

Staden beslutar om markanvisning för 10 616 bostäder samt 12 054 bostäder i start-PM.

Nationella prov och internationella studier visar att kunskapsnivåerna i matematik har ökat för Stockholms elever efter flera års nedåtgående trend.

Biståndshushåll och kostnaden för ekonomiskt bistånd minskar 2016 jämfört med 2015.

Totalt anvisas 2 436 nyanlända till staden, varav 1 544 personer tas emot under året fördelat på 735 hushåll (inkl kvotflyktingar).

Barnomsorgsgarantin är uppfyllt i hela staden.

Detaljplaner som omfattar 7 671 bostäder antas, varav 1 900 bostäder överklagas.

Genomförandeavtal mellan Stockholms stad och SLL undertecknas för ombyggnaden av Slussen.